

Maa- ja metsätalousministeriö
Elintarvike- ja terveysosasto
PL 30
00023 Valtioneuvosto

LAUSUNTO

29.3.2012

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eläintautilaiksi

Elintarviketeollisuusliitto ry kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyynnöstä ja esittää seuraavat huomiot vaikutusten arviointiin, perusteluihin ja lakiluonnokseen.

Yleensä lainsäädännön kattavuudesta ja esityksen vaikutusten arvioinnista

Muistion kohdassa 3.4. käsitellään ympäristövaikutuksia ja muun muassa tautien siirtymistä luonnonvaraisten eläinten, kotieläinten ja ihmisten välillä. Voimassa oleva lainsäädäntö huomioi heikosti riskit, joita liittyy metsästysharrastukseen metsästäjien liikkua maasta toiseen. Elintarviketeollisuusliitto esittää, että selvittäisiin tarve säätää tarkemmin esimerkiksi metsästysmuistojen ja riistan lihan kulkemisesta metsästäjien mukana eläintautien mahdollisen leviämisen estämiseksi. Niin ikään olisi hyvä selvittää tarve säätää tarkemmin harrastuseläinten tuotantoeläimille muodostaman eläintautiriskin valvonta- vastuu- ja korvauskysymyksistä.

5 luku: Alueelliset toimenpiteet eläintautien leviämisen estämiseksi

- Tartunta-alue, rajoitusvyöhyke, rajoitusalue, poikkeaminen em. noudatettavista kielloista, ehdoista ja rajoituksista (32 § - 38 §)

Eläintautien leviämisen estämiseksi muodostettavat tartunta-alueet, rajoitusvyöhykkeet ja –alueet perustetaan ja lakkautetaan eri viranomaisten toimesta. Elintarviketeollisuusliitto pitää elinkeinon kannalta selvempänä, että sama viranomaisen olisi vastuussa edellä mainittujen perustamisista ja lakkautamisista.

Kriisitilanteissa ja rajoitteiden ollessa voimassa elintarvikealan yrityksen kannalta huoleksi nousee usein viranomaispäätösten tekemiseen ja virastojen väliseen tiedonkulkuun kuluva aika. Erittäin hankalaksi muodostuisi tilanne, jossa elintarvikealan yrityksen tuotantolaitos (esimerkiksi teurastamo tai lihajalostetehdas) jäisi eläintautien leviämisen estämiseksi muodostetun alueen tai vyöhykkeen sisäpuolelle ja koko tuotantolaitoksen eläinliikenne ja tuotteiden kauppaaminen estettäisiin. Yksittäisen laitoksen toiminnan keskeytymisellä on suuria sekä suoria yritykselle että välillisiä eri sidosryhmille (teuraaksi eläimiä toimittaville tuottajille ja muille raaka-ainetoimittajille, eläin- ja elintarvikkeiden kuljettajille sekä kaupalle) aiheuttavia taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia. Elintarviketeollisuusliitto pitää erittäin tärkeänä sitä, että viranomaiset kiirehtivät tällaisissa tilanteissa tuotantolaitoksen toiminnan ohjeistusta.

Poikkeaminen kielloista ja rajoituksista (38 §) edellyttää tapauskohtaista riskinarviointia ja harkinnanvaraisuutta. Koska poikkeamisen mahdollisuus eläintautitilanteen niin salliessa on erittäin tärkeää ja koska poikkeamisen voi aina katsoa aiheuttavan jonkinlaisen, vaikkakin äärimmäisen vähäisen, taudin leviämisen vaaran, Elintarviketeollisuusliitto esittää 38 § täsmentämistä seuraavasti:

Aluehallintovirasto voi myöntää hakemuksesta yksittäistapauksessa luvan poiketa tartunta-alueella, rajoitusvyöhykkeellä tai rajoitusalueella noudatettavasta kiellosta, ehdosta, rajoituksesta tai toimenpiteestä, jos poikkeaminen ei aiheuta merkittävästi lisääntyntä leviämisen vaaraa.

10 luku: Eläinten ja eläimistä saatujen tuotteiden vienti muihin kuin jäsenvaltioihin

- Viejän rekisteröitymisvelvollisuus ja rekisteröintimenettely 70 §

Lakiehdotuksen 70 § edellyttää vientiä harjoittavaa toimijaa tekemään rekisteröitymisilmoituksen Elintarviketurvallisuusvirastolle. Rekisteröitymisilmoitukseen on sisällytettävä muun muassa tiedot siitä, mihin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä tai mitä tuotteita rekisteröityminen koskee ja mihin valtioon eläimiä tai tuotteita aiotaan viedä.

Elintarviketeollisuusliiton mielestä edellä mainitut tiedot kuuluvat liikesalaisuuden piiriin, eikä viranomaisen tule antaa niitä julkisuuteen esim. internet-sivuilla.

17 luku: Eräiden kustannusten ja korvausten maksaminen valtion varoista

- Eläintaudin hävittämisestä aiheutuvien kustannusten maksaminen valtion varoista (103 § - 106 §)

Suomen hyvä eläintautitilanne on elintarviketuotantomme merkittävimpiä vahvuuksia. Elintarviketeollisuusliitto pitää kaikkia toimia sen säilyttämiseksi tärkeinä. Liiton mielestä tautipurkausten yhteydessä kaikki eläintautien vastustuksesta aiheutuvat kustannukset tulisi sääntää korvattaviksi täysimääräisinä valtion varoista. 75 %:n korvauskäytäntö voi johtaa tuottajien haluttomuuteen ilmoittaa taudeista, mikä hidastaisi torjuntatoimien käynnistämistä ja heikentäisi Suomen hyvää tautitilannetta. Suuria ristiriitoja on aiheutunut esimerkiksi suoja-
vyöhykkeiden sisälle jääneiden tilojen kohtelu. Veronmaksaja hyötyy hyvästä eläintautitilanteesta, koska se edesauttaa elintarviketurvallisuutta yleensä, vähentää eläinlääkkeiden käytön tarvetta ja parantaa eläinten hyvinvointia.

Elintarviketeollisuusliitto esittää erillisen eläintautivastustusrahaston perustamisen selvittämistä viranomaisten ja elinkeinon edustajien kesken. Valtion, elinkeinon ja vakuutusalan yhteinen vakuutusrahasto voitaisiin laajentaa käsittämään myös elinkeinon nykyisten vapaaehtoisten eläintautivakuutusten kattamat eläintaudit, mikä olisi kokonaisuuden kannalta kustannustehokasta.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

Heikki Juutinen
toimitusjohtaja